

Congres 2018

PCF of SOLK?

*Grensvlak tussen medische kindermishandeling
en medisch onverklaarde klachten*

Prof.dr. Elise van de Putte, kinderarts

Naam spreker
amC

Doel

- Hoe benader je onverklaarde klachten zonder dat:
  - SOLK ten onrechte als PCF wordt gezien
  - PCF ten onrechte als SOLK wordt gezien

Lit: *Pediatr.Clin.North Am.* 64(1), 253-264. 2017

Definitie SOLK

- Aanhoudende lichamelijke klachten die leiden tot beperkingen in het dagelijks functioneren en/of tot lijdensdruk terwijl er bij **adequaat medisch onderzoek** geen aandoening is gevonden die de klachten voldoende verklaart

Definitie PCF

- Een spectrum van casuïstiek waarbij een gezond kind gepresenteerd wordt in het medische circuit door de verzorger(s) als ziek of gehandicapt, of een ziek kind met een ernstiger probleem dan hij of zij in werkelijkheid heeft, met schade tot gevolg

PCF spectrum?

1. Overbezorgde angstige ouder en/of ouder met gebrekkige kennis
2. Ouder denkt werkelijk dat het kind ziek is (ouder is psychotisch, hypochonder)
3. Ouder heeft een ander ziekteconcept t.a.v. de oorzaak van symptomen

→ Ouder die falsificeert of symptomen induceert ←

PCF, 'klassieke' presentaties

- Bloedverlies
- Insulten
- Lethargie, coma
- Apnoe
- Voedingsproblemen
- Diarree
- Braken
- Koorts
- Huiduitslag

Twee voorbeelden

- SOLK ten onrechte als PCF
  - Meisje, 15 jaar, diverse klachten in houdings- en bewegingsapparaat (al 5 jaar). Meerdere OK's. Moeder manipulerend. Meisje extern locus of control. Geen effect van amitriptyline, Morfine
  - Uiteindelijk BPS model geaccepteerd. Dx/ o.a. temporomandibulaire joint disorder. Gemotiveerd voor revalidatiebehandeling. Hersteld.

Twee voorbeelden

- PCF ten onrechte als SOLK
  - Jongen 16 jaar, in rolstoel. Onverklaarde, langdurige en recidiverende klachten. Diverse diagnoses: OCD, PANDAS. Geen effect van behandeling (revalidatie, ivigs, neuroleptica).
  - Manipulatie, liegen door moeder, en disclosure door jongen, leiden uiteindelijk tot diagnose PCF
  - Uithuisplaatsing: volledig herstel

Risicofactoren voor PCF bij SOLK problematiek

1

- Discrepantie tussen
  - Verhaal kind en verhaal ouder
  - Objectieve bevindingen vs anamnese
- Aangevoelde manipulatie door ouder, bijv.
  - In dossier
  - In omgang met arts(en) ('uitgespeeld')
- Symptomen bij kind worden niet waargenomen na separatie (opname)

Risicofactoren voor PCF bij SOLK problematiek

2

- Ouder niet akkoord met opvragen gegevens
- Ouder niet akkoord met contact andere zorgverleners/school
- Ouder vertelt aan school disproportionele verhalen over ziekte en ingrepen bij het kind

Risicofactoren voor PCF bij SOLK problematiek

3

- Ouder verhaalt van (zeer) ernstige (oninvoelbare) symptomen bij zichzelf
- Ouder verhaalt van verschuivende, verergerende, bizarre presentaties bij het kind
- Oninvoelbaar en incongruent affect van ouder
- Geldelijk/materieel gewin a.g.v. ziekte kind

Overeenkomsten tussen PCF en SOLK

- Symptomatologie
- Intergenerationele problematiek
- Kennis bij ouder over ziekte(beelden)
- Gefrustreerde ouders/kind
- Dwingende ouders

Valkuilen - 1

- Medische traumatisering kan leiden tot problematische contactname met artsen, ook bij SOLK
- Gezondheid 'ongeletterdheid'. Aanwijzingen van artsen zijn niet begrepen
- Culturele en taalbarrières

Valkuilen - 2

- Verstandelijke beperking ouder
- Moeheid, stress bij ouder

- Bij arts:
- Niet elke arts kent elke aandoening
- Onzekerheid artsen leidt tot (te)veel diagnostiek

Wat kun je doen?

- Praat met kind alleen

Geen enkele
behandeling of
medicijn heeft
mij geholpen

De dokter vroeg
mij nooit wat

Ik wil zoveel
mogelijk
normaal zijn

Wat kun je doen?

- Praat met kind alleen
- Objectieve bevindingen uit originele brieven in kaart brengen
- Contact zoeken met andere behandelaars
- Terugvragen aan ouder/kind of eerdere info begrepen is
- Advies Veilig Thuis / Advies LECK

Wat kun je doen?

- Plan een bijeenkomst met ouder/kind en behandelteam en kom tot gemeenschappelijk concept:
  - Diagnose, prognose, mogelijke behandelingen
  - Begrijpen ouders/kind de visie
  - Delen ze de visie? Zo nee, welke visie hebben zijn?
  - Gaan ze akkoord met het behandelplan. Zo nee, wat is hun plan?

Congres 2018

PCF of SOLK ?

*Grensvlak tussen medische kindermishandeling
en medisch onverklaarde klachten*

Naam spreker
amC

